

Datum: 10. 2. 2026 od 9 hodin
Počet účastníků: 20 (+2 ORK)
Facilitátor: Michal Kněžů Mrvka

MEGATRENDY

Obyvatelstvo

- vylidňování venkova
- úbytek porodnosti
- migrace
- vzdělanost
- stárnutí
- zdravotní stav – příčiny – viz úmrtnost na nemoci dýchací soustavy
- informovanost obyvatel o vlivu ŽP na kvalitu života (např. lepší využití lázeňství)
- nedostatek pracovní síly
- zvyšování tvorby odpadu, předcházení vzniku odpadů
- vliv AI, online, digitalizace, sociální sítě (radikalizace, atomizace, polarizace společnosti, stádovitost) – více informačních zdrojů x neschopnost s informacemi pracovat vlivem AI; menší dopravní zatížení (online) x více spotřeby energie pro AI
- EVVO – systémové podpora kapacit
- Udržení mimoškolních aktivit v menších městech
- Druhé bydlení na venkově pro rekreaci
- Blahobyt a konzum – pohodlnost, neochota přizpůsobit se, uskromnit se – příroda jako zdroj a nástroj

Infrastruktura

- doprava
- energetika
- digitalizace
- „silo“ efekt, chybí spolupráce
- D35
- Rychlá železniční trať do Prahy + alternativa k D10
- Opravy vodárenské infrastruktury
- Další zařízení na likvidaci nebo zpracování odpadů
- Vliv AI (chytrá města)
- Podpora vysokorychlostního internetu na venkov + budování
- Pokračující prioritizace individuální dopravy

Ekonomika

- emisní povolenky, vazba na legislativu EU
- HDP
- Automotive

- Zemědělská produkce (lokální potraviny x dovoz) + péče o krajinu
- Vliv AI
- Lipo.ink a další aktivity musí podporovat pracovní místa s vyšší přidanou hodnotou nejen v aglomeraci Liberec-Jablonec (omezení dojíždění do aglomerace)
- Pružnost trhu – montovny vs. přidaná hodnota
- Rozvoj obnovitelných zdrojů
- Změna ve struktuře zemědělství – přesun k velkofarmám
- oligarchizace

Životní prostředí

- živelní katastrofy (povodně, sucha, ztráta podzemní vody)
- šíření invazních druhů
- posun ekosystémů
- úbytek biodiverzity
- mikroplasty
- odpadní vody (antibiotika)
- nízké zůstatkové průtoky
- odpady
- změna druhové skladby lesních porostů
- tlak na nové vodárenské zdroje (nová přehrada, využití podzemních vod České křídové tabule)
- vliv AI
- zlepšit materiálové využití odpadů (podpora kapacit, infrastruktura)
- čistota vody v tocích
- prioritizace hospodářského růstu nad stavem ŽP a nad vším ostatním (zdravotním stavem, vzděláváním)
- dlouhodobá ztráta půdy a její kvality v důsledku „rozpínání“
- utilizace přírody – stává se z ní jen nástroj, podřizování hodnocení zájmu člověka
- ztráta pestrosti přírody

Krajina

- fragmentace
- úbytek biotopů pro duhy
- zástavba
- ničení krajinného rázu

Zemědělství

- špatná dotační politika
- neudržitelné zemědělství a způsob hospodaření (eroze)
- úbytek hmyzu
- zástavba zemědělské půdy

Legislativa

- veřejná správa – dlouhodobá ztráta důvěry (a očekávání) – dynamické změny v politice, příliš dlouhé lhůty – stoupající regulace

Vzdělávání, výchova

- dostupnost – nedostupnost na venkově
- změna očekávání společnosti

Informace

- informační přehlcnost
- sociální sítě
- extremisté – v politice, byznysu
- dezinformace
- AI – velký vliv a rychlý rozvoj

PODNĚTY DO NOVÉ VIZE

Oběhové hospodářství

- šetření zdrojů
- omezení vzniku odpadů
- podpora zpracovatelů vytríděného odpadu
- zlepšující se materiálové využití odpadů – snížení spotřeby primárních zdrojů a energetické spotřeby výroby
- zvyšuje se míra vytríděnosti a využitelnosti odpadů
 - o podporujeme předcházení vzniku odpadů
 - o snižuje se množství komunálního odpadu
 - o podporujeme upcycling, reuse centra
 - o chráníme vodní zdroje a podporujeme jejich čištění (membrány, makropolutanty)

Vodohospodářská infrastruktura

- rozšíření
- zvýšení kvality čištění

Krajina a půda, povrchové vody

- vodozádržná opatření
- protierozní opatření
- zachování přírodních hodnot
- zlepšující se stav povrchových vod – podpora biodiverzity, lepší prostředí k rekreaci lidí
- citlivé nakládání s krajinou (definuje spotřebu)
- ochrana a obnovují péče o krajinu – návrat některých lokalit ke stavu „přírodnímu“
- trvale udržitelné využívání přírodních zdrojů (není reálné pro všechny zdroje)

Čisté ovzduší

- podpora bezemisních zdrojů energie
- čistá mobilita
- podpora energetických úspor
- odklon od fosilních (pevných) paliv

Zemědělství

- podpora ekologického zemědělství
- podpora živočišné výroby (?)
- střídání osevních postupů

Vzdělávání a výchova, informovanost

- práce s dezinformacemi
- budování vztahu k místu, k přírodě a krajině
- práce s fakty
- široká nabídka opatření šetrných k ŽP pro zvýšení kvality života obyvatel (odpady, vytápění, voda, energie ...)
- kvalitní digitální služby dostupné mimo aglomeraci Liberec-Jablonec – omezení cestování za prací
- posilujeme osobní zodpovědnost nad rámec spoléhání na systém – dotace všechno nespasí, systém mnohdy nepružný

Zlepšení stavu životního prostředí

- strukturální změny ekonomiky s důrazem na udržitelné využití přírodních zdrojů (voda, půda, lesy, nerostné suroviny) a s tím související investice do infrastruktury (dálnice D35, elektrifikace železnic, všechny sítě)

Zdravá zelená města pro všední život a krátkodobou rekreaci

- cyklostezky
- parky
- rekultivace brownfieldů

Posílení infrastruktury veřejné dopravy (což omezí individuální dopravu)

- spolehlivost
- návaznost
- mezikrajská spojení
- spojení s PL, DE a s Prahou

Ochrana půdy

- před zbytečným zastavováním
- ochrana před degradací – v kraji podporujeme lokální hospodáře a jejich podíl roste

DISKUZE NAD NÁVRHEM ÚPRAV VIZE ZE SRLK 2021-2027

Liberecký kraj je územím s harmonickou krajinou, zdravou přírodou a životním prostředím, kde je při plánování územního rozvoje samozřejmostí promyšlené a ~~citlivé nakládání s krajinou~~ **ochrana a obnova krajiny** a ~~trvale~~ **reálně** udržitelné využívání přírodních zdrojů.

Lidé mají dostatečné a pravdivé informace a znalosti o stavu životního prostředí, **umějí s nimi pracovat**, chovají se k němu **zodpovědně a šetrně** a ~~očekávají to i od druhých~~ **považují to za společenskou normu**.

Aktivně jsou podporovány technologie a aktivity směřující k prevenci, odstranění nebo zmírnění negativních následků lidské činnosti (**zlepšit materiálové využití odpadů – cirkulární ekonomika, zlepšování stavu povrchových vod**).

Liberecký kraj je ~~dostatečně~~ **bezpečně** připraven na klimatické změny a všichni se aktivně podílejí na zmírnění jejich dopadů.

- vize musí být radikálnější, je příliš optimistická
- zachování (zušlechtění) přírodních hodnot
- krajina není jen zdroj
- živočichové a rostliny považují LK za dobré místo k životu
- zodpovědné jednání jedince
- kvalita, degradace půdy
- rozvoj infrastruktury v souladu s ochranou ŽP – spolucestování, méně cestování (digitalizace)
- obyvatelé LK nežijí na úkor ostatních druhů
- v kraji jsme si vědomi, že kvalita života se neměří pouze příjmem, ale také pocitem spokojenosti a přívětivým okolím
- kraj přestane měřit HDP a začne měřit HDŠ (hrubé domácí štěstí)
- kraj dotuje úsporná opatření na úkor spotřeby (obecně – smart řešení)
- reprezentace kraje otevřeně podporuje ochranu ŽP